

Grůň, L. – Pauličková, A.: Finančněprávné inštitúty

Bratislava, Eurounion 2003, strán 252

Jozef Turčáni*

Zájemcu o recentné knižné kompendium slovenského finančného práva priam na prvý pohľad upúta rozhodný autorský odklon od zaužívaného prístupu k súbornému spracúvaniu aktuálnej finančneprávej problematiky. Prakticky ide o prechod od prezentácie obsahu ustanovení jednotlivých noriem finančného práva k pertraktovaniu právnej náplne ich funkčných zoskupení vytvárajúcich sústavu finančneprávných inštitútov.

Na pozadí uplatnenej koncepcnej zmeny sa zreteľne črtá výsledok kvalifikovaného hodnotenia poznatkov o aktuálnom stave našej legislatívy (tvorby normatívno-právných aktov). Pritom osobitne výsledok zhodnotenia poznatkov o nebyvalej frekvencii novelizačných zásahov do noriem pozitívneho práva poznačených sprievodným nárastom aj takých právnych pravidiel, ktoré sa posúvajú do kategórie obsolétnych právnych noriem dokonca prv, než novelizačná norma nadobudla účinnosť. Podľa hodnotiaceho úsudku autorov knižky sa v takejto situácii ukazuje didakticky prínosnejším zaoberať sa v nej inštitútni finančného práva než samotnými ustanoveniami jeho noriem.

O opodstatnenosti úsudku, ku ktorému autori dospeli, sa sotva dá bez ďalšieho pochybovať. Zoznamovanie sa s určitým odvetvím práva cestou poznávania jeho právnych inštitútov otvára totiž popri poznávacích pohľadoch na *ins positum* (pozitívne právo, t.j. už ustanovené právne normy) aj synchronne pohľady na *ins ponendum* (proponované právo, t.j. právne normy, ktoré sa majú ustanoviť). Videnie práva v takejto dvojzložkovej skladbe dotvára predstava v jeho špecifickej systémovej štruktúre zaručujúcej regulérnosť a efektívnosť jeho riadiaceho spoločenského pôsobenia. Ako regulárny sa pritom akceptuje výlučne taký spôsob riadenia spoločnosti, ktorý dokáže bezpodmienečne znemožniť akúkoľvek podobu uplatnenia záujmov skupín alebo jednotlivcov na úkor celospoloč-

ského prospechu s komplementárnou garanciou toho, že každý iný než takýto výsledný efekt sa bezvýhradne vopred vylučuje.

Vnímať proponované právnonormatívne akty v systémovej spätosti s ostatnými konštrukčnými prvkami práva a rešpektovať zameranie týchto autentických väzieb na dosiahnutie celospoločenského prospechu znamená efektívne predchádzať podstatnej časti dnes tak častých a škodlivých legislatívnych pochybení a úchyliet. A v dôsledku toho napokon i eliminovať neraz celkom nezmyselné vyvolanú potrebu všelijakých opravných a doplnovacích legislatívnych vstupov do nášho pozitívneho práva.

Nebolo by na mieste nepripomenúť, že všetky spomenuté i všetky ďalšie preukázateľné prínosy uskutočnenej zmeny v spôsobe knižnej prezentácie finančného práva sa dali dosiahnuť bez akéhokoľvek prípadného zreteľahodného reštrikčného zásahu do informačného spektra knižných publikácií s obdobne konfigurovaným čitateľským zázemím. Bez problémov si možno komparatívne overiť, že každý bežne tradovaný údaj o obsahu ustanovení finančného práva reglementujúcich štátnorozpočtové, daňové, poplatkové, colné, menové, devízové, sčasti aj poisťné, úverové a finančnotrhové spoločenské vzťahy má i v recenzovanej publikácii svoj informačný ekvivalent. Do jej didakticky fundovanej skoncipovanej obsahovej štruktúry vhodne zapadá i autorská snaha zmerať si sily s vytrvalo oživovanou dilemou, či finančné právo je svojbytným právnym odvetvím alebo či ho možno identifikovať len ako opozitívne zavedený predmet kvalifikovaného právnického vzdelávania. Argumentácia autorov vyznieva v prospech uznania sústavy finančneprávných noriem za svojbytné právne odvetvie.

Načrtnuté recenzné postrehy umožňujú usúdiť, že každému, kto siahne po publikácii, ktorou sa zaoberajú, sa ponúka vcelku príťažlivé a prínosné čítanie.

* JUDr. Jozef Turčáni, Ph.D.